

Sygn. akt III U 376/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 grudnia 2019r. w Suwałkach

sprawy **K. K. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o świadczenia z tytułu odpowiedzialności osób trzecich za składki ubezpieczeniowe

w związku z odwołaniem K. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 10 grudnia 2018 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **odstępuje od obciążania K. K. (1) kosztami zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G..**

Sygn. akt III U 376/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.12.2018 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., Inspektorat w W., na podstawie art. 108 § 1 w związku z art. 107 § 1 i § 2 pkt. 1,2 i 4 oraz art. 116 ustawy z dnia 29.08.1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 800 ze zm.), w związku z art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.) stwierdził, iż przenosi na K. K. (1) odpowiedzialność za zobowiązania płatnika (...) Spółka z o.o. z siedzibą w R., obejmujące należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi w łącznej kwocie 27.625,70 złotych.

Odwołanie od tej decyzji złożył K. K. (1), domagając się jej uchylenia ze względu na wadliwie przeprowadzone postępowanie i umorzenie postępowania, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Postanowieniem z 6.05.2019 r. wezwano do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w R..

Sąd ustalił, co następuje:

(...) Spółka z o.o. z siedzibą w R. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr (...)dnia 18.09.2006 r. (odpis KRS k.28-30 akt). Organem uprawnionym do reprezentacji spółki, składania oświadczeń woli i innych czynności był Prezes Zarządu jednoosobowo, a każdy z pozostałych Członków Zarządu lub Prokurent – łącznie z Prezesem. K. K. (1) pełnił funkcję Prezesa Zarządu (...) Spółki z o.o. od 2.10.2006 r. do 22.11.2013 r. i na takim stanowisku był zatrudniony przez Spółkę w pełnym wymiarze czasu pracy (świadcstwo pracy – akta rentowe). Przedmiotem działalności spółki była różnego rodzaju działalność produkcyjna i budowlana. Składano roczne sprawozdania finansowe.

Z odpisu KRS aktualnego na dzień 11.02.2019 r. (k. 28-30 akt) nie wynikają żadne zaległości, ani wierzytelności Spółki (Dział 4, rubryka 1 i 2). Z wpisu w rubryce 4 wynika, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w L.M. M. 22.01.2018 r. umorzył prowadzoną przeciwko Spółce egzekucję (...)z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Natomiast Naczelnik Urzędu Skarbowego W. -W. zakończył egzekucję 27.07.2017 r. Z jego informacji wynika, że adres Spółki wskazany w KRS jest adresem wirtualnym, w tej siedzibie Spółka nie prowadzi żadnej działalności.

Spółka (...) utraciła płynność finansową w związku z tym, że podpisała umowy na wykonywanie robót inwestycyjnych m.in. dla (...), które były zabezpieczone kaucjami gwarancyjnymi. Korzystała z usług podwykonawców, którym zobowiązana była płacić za wykonane roboty, a należności Spółki były w części zatrzymywane na poczet kaucji gwarancyjnych. Ponieważ wykonanie prac opóźniało się, problemy finansowe narastały i spowodowały konieczność zwolnienia 15 zatrudnionych pracowników (wyjaśnienia K. K. k.56). W czasie pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki, K. K. (1) nie rozważał zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, gdyż w jego ocenie spowodowałoby to negatywne konsekwencje finansowe związane z realizowanymi umowami – naliczenie kar umownych.

Ustalono, że spółka nie posiada żadnego majątku: nieruchomości czy pojazdów. Spółka (...) prowadziła działalność gospodarczą i zatrudniała pracowników i z tego tytułu była zobowiązana do opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zaległość na koncie spółki wykazana w uzasadnieniu decyzji, wynosi łącznie 102.474,36 zł., w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne 45.997,09 zł. z tytułu składek za okres od maja 2012 do września 2013 r., odsetki za zwłokę naliczone na dzień wydania decyzji – 24.654,00 zł., koszty egzekucyjne – 6.427,00 zł. i koszty upomnienia – 44,00 zł.;
2. na ubezpieczenie zdrowotne – 11.935,00 zł. z tytułu składek za okres od czerwca 2012 r. do września 2013 r., odsetki za zwłokę – 6.406,00 zł., koszty egzekucyjne - 974,30 zł. i koszty upomnienia – 35,20 zł.;
3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 3.554,07 zł. z tytułu składek za okres od maja 2012 r. do września 2013 r. odsetki za zwłokę – 1.906,00 zł., koszty egzekucyjne – 506,50 zł. i koszty upomnienia – 35,20 zł.

Zgodnie z sentencją zaskarżonej decyzji na K. K. (1) przeniesiono odpowiedzialność z tytułu nieopłaconych składek w łącznej kwocie 27.625,70 złotych, w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne 13.674,86 zł. z tytułu składek za okres od grudnia 2012 do września 2013 r., odsetki za zwłokę naliczone na dzień wydania decyzji – 6.630,00 zł., koszty egzekucyjne – 447,10 zł.;

2. na ubezpieczenie zdrowotne – 3.442,96 zł. z tytułu składek za okres od grudnia 2012r. do września 2013 r., odsetki za zwłokę – 1.671,00 zł., koszty egzekucyjne – 116,20 zł.;

3. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 1.075.88 zł. z tytułu składek za okres od grudnia 2012 r. do września 2013 r., odsetki za zwłokę – 519,00 zł., koszty egzekucyjne – 48,70 zł.

Odwołujący nie kwestionował istnienia zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek i jego wysokości wskazanej w zaskarżonej decyzji. Jego zarzuty dotyczyły przede wszystkim sposobu prowadzenia egzekucji przez organ rentowy. Wykazywał, że organ rentowy nie prowadził egzekucji z wierzytelności Spółki z tytułu kaucji gwarancyjnych od (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o., mimo że odwołujący SIĘ wskazywał na możliwość egzekucji z tych należności (akta rentowe z decyzją).

W celu wykazania, że egzekucja była kierowana do wskazanych przez odwołującego się wierzytelności z tytułu kaucji gwarancyjnych w spółkach (...),(...)w G. i (...)w O. organ rentowy wskazał:

Co do (...) Sp. z o.o.: Dyrektor Oddziału ZUS w G. zajął wierzytelność zawiadomieniami o zajęciu nr (...), (...), (...) (16.10.2013r. odpisy zajęć odebrał K. K. (1)). W odpowiedzi na zajęcie (...) Sp. z o.o. wyjaśniła, że posiada kwotę 33.094,30 zł zatrzymaną jako zabezpieczenie gwarancyjne wykonania umowy. Termin wymagalności kwoty to 52 tydzień 2014 r. W związku ze zbiegiem egzekucji do wierzytelności tytuły wykonawcze przekazano do Naczelnika Urzędu Skarbowego w W., który następnie zgodnie z siedzibą dłużnika przekazał tytuły wykonawcze do Naczelnika Urzędu Skarbowego (...). Postanowieniem Sądu Rejonowego dla W.z 20.01.2017 r. do łączonego prowadzenia egzekucji wyznaczony został sądowy organ egzekucyjny tj. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym G. P. M. (...). Akta egzekucyjne przekazane zostały do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L. M. M., a postępowanie egzekucyjne zakończono w styczniu 2018 r. z uwagi na bezskuteczność postępowania egzekucyjnego. Ma to odzwierciedlenie w odpisie z KRS spółki w rubryce 4 dot. umorzenia prowadzonej przeciwko podmiotowi egzekucji z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych (informacja o postanowieniu Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym W L. M. M. ((...)) z 22.01.2018r.) Należności ZUS nie zostały wyegzekwowane.

Co do (...) Spółka z o.o.: zawiadomieniem (...)z 20.11.2013 r. o zajęciu prawa majątkowego, wystawionym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w W., objęte zostały również należności z tytułu nieopłaconych składek na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w W. i przekazanych do realizacji przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...). Syndyk prowadzący postępowanie upadłościowe (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej wyjaśnił w odpowiedzi na zajęcie, że jest związany żądaniem wierzyciela. Na dzień 28.11.2013 r. syndyk nie posiadał zgłoszenia wierzytelności ze strony wierzyciela (...) Sp. z o.o. (a upadłość ogłoszona została 24.09.2012 r.).

Co do (...) Sp. z o.o.: Dyrektor Oddziału ZUS w G. zawiadomieniami o zajęciu nr (...), (...), (...) (20.11.2013 r. odpisy zajęć odebrał K. K. (1)) zajął wierzytelności przysługujące płatnikowi (...) Sp. z o.o. W odpowiedzi na zajęcie (...) Sp. z o.o. wyjaśniła, że posiada niewymaganą wierzytelność - kaucję gwarancyjną w kwocie 72.426,11 zł, termin wymagalności kaucji 2016 r. Środki z kaucji gwarancyjnej przekazane zostały do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L. M. M., który po podziale środków umorzył postępowanie egzekucyjne.

W wyniku prowadzonego w stosunku do dłużnika (...) Sp. z o.o. postępowania egzekucyjnego wyegzekwowano łącznie 321,54 zł, w tym 288,10 zł Naczelnik Urzędu Skarbowego w W. przekazał na tytuły wykonawcze nr (...), (...), (...) objęte zawiadomieniami o zajęciu wierzytelności w (...) Sp. z o.o.

Egzekucja prowadzona do majątku spółki okazała się nieskuteczna i nie doprowadziła do odzyskania należności ZUS. Zbiegi egzekucji na zajętych rachunkach i wierzytelnościach potwierdziły, że spółka nie spłacała również innych należności.

Sąd zważył, co następuje:

Oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji należało dokonać w świetle przepisów ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 800 ze zm.), do których odsyła art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.). Przepisy Ordynacji podatkowej dotyczące odpowiedzialności osób trzecich za zaległości podatkowe podatników mają zastosowanie do zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. W myśl art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15.05.2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15.05.2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu, o której mowa w cytowanym art. 116 Ordynacji podatkowej, ma charakter wyjątkowy i znajduje zastosowanie, jeżeli zachodzą wymienione w nim pozytywne przesłanki i brak jest którejkolwiek z okoliczności wyłączających tę odpowiedzialność. Odpowiedzialność ta jest przy tym niezależna od tego, czy zaległości z tytułu składek, których z powodu braku majątku spółki nie można wyegzekwować, powstały z przyczyn zawinionych czy też niezawinionych od członka zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z 2.10.2008 r., I UK 39/08).

Za pozytywne przesłanki odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania składkowe należy uznać:

1) istnienie zaległości składkowej,

2) wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko samej spółce,

3) powstanie zobowiązania podatkowego (składkowego) w czasie pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu.

Nie ulega wątpliwości, jak wynika z przytoczonych powyżej regulacji, iż to na organie rentowym spoczywa obowiązek wykazania bezskuteczności egzekucji oraz pełnienia przez członka zarządu funkcji w czasie powstania zaległości podatkowych, natomiast wykazanie okoliczności wyłączających odpowiedzialność obciąża stronę (por. np. wyrok NSA z 6.03.2003 r., sygn. akt SA/Bd 85/03, z 31.01.2006 r., I FSK 554/05).

Skarżący kwestionował istnienie pozytywnej przesłanki – twierdził, że egzekucja nie była prowadzona do wskazanych kaucji gwarancyjnych, co pozwoliłoby na zaspokojenie należności organu rentowego w znacznej części. Jego zarzuty okazały się chybione. W piśmie procesowym z 16.09.2019 r. pełnomocnik organu rentowego wskazał na sposób prowadzenia egzekucji do tych wierzytelności Spółki, a odwołujący nie odniósł się do przedstawionych faktów. Wobec powyższego, Sąd uznał, iż zgromadzony materiał dowody wskazuje, iż pozytywne przesłanki przeniesienia odpowiedzialności zostały spełnione. Bezspornym było, że w okresie, kiedy powstały zobowiązania z tytułu składek, funkcję Prezesa Spółki pełnił K. K. (1). Nie budził również wątpliwości fakt nieopłacenia przez spółkę składek na ubezpieczenia społeczne w okresach wynikających z decyzji. Wysokość zaległości wynikała z dokonania przez

organ rentowy obliczeń na podstawie dokumentów rozliczeniowych złożonych przez spółkę, po uwzględnieniu wyegzekwowanych należności. Ich wysokość nie była zasadniczo kwestionowana przez odwołującego.

Odnosnie wykazania przesłanki bezskuteczności egzekucji przeciwko samej spółce,

w świetle poglądów judykatury i doktryny, zawarty w art. 116 Ordynacji podatkowej termin „egzekucja” posiada tę samą treść normatywną, jaką określeniu temu nadają przepisy regulujące cywilne i administracyjne postępowanie egzekucyjne. Przyjęcie takiej wykładni uzasadnione jest, jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 4.02.2011 r. w sprawie II UK 225/10, językowym znaczeniem terminów „egzekucja” i „bezskuteczna”, które kojarzą się jednoznacznie z podjęciem przez uprawniony podmiot przewidzianego prawem formalnego postępowania przymuszającego, którego skutek w postaci zaspokojenia wierzytelności nie nastąpił (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 15.06.1999 r., III CZP 10/99 oraz wyrok z 2.09.2009r., sygn. II UK 336/08). W orzecznictwie sądowym ścierają się dwa poglądy na temat sposobu wykazania bezskuteczności egzekucji przeciwko płatnikowi składek. Zdaniem części przedstawicieli judykatury bezskuteczność egzekucji do majątku spółki organ rentowy może wykazać za pomocą wszelkich dowodów potwierdzających fakt niemożności zaspokojenia całości lub części roszczeń. Natomiast według innych, bezskuteczności egzekucji nie można wykazać bez obowiązku wszczynania postępowania egzekucyjnego - o bezskuteczności egzekucji można mówić tylko, jako o zdarzeniu zaistniałym, przez co nie można tego powiedzieć o niej jako o zdarzeniu przyszłym. Istniejąca rozbieżność orzecznictwa sądowego spowodowała, iż Sąd Najwyższy w uchwale w składzie siedmiu sędziów z dnia 13.09.2009r., I UZP 4/09 wyraził stanowisko, iż bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa w art. 116 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, poprzedzającym wydanie decyzji o odpowiedzialności członka zarządu spółki za te należności. Z treści uchwały wypływa wniosek, iż organ rentowy nie jest uprawniony do samodzielnego - z pominięciem trybu egzekucji administracyjnej lub sądowej - decydowania o bezskuteczności egzekucji zaległości składowej w rozumieniu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej.

W niniejszej sprawie postępowanie egzekucyjne zostało przeprowadzone, ale wyegzekwowano jedynie niewielkie kwoty, wskazane przez organ rentowy. Okoliczności te stanowią podstawę do uznania, iż egzekucja była w znacznej części bezskuteczna.

Natomiast negatywnymi przesłankami odpowiedzialności subsydiarnej członków zarządu są te okoliczności, które może wskazać członek zarządu, a które potwierdzają podjęte przez niego działania zwalniające go z odpowiedzialności za zaległości spółki. Do przesłanek takich należy wykazanie, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe albo, że niepodjęcie wymienionych działań nastąpiło bez winy członka zarządu, bądź wskazanie przez członka zarządu mienia spółki umożliwiającego prowadzenie egzekucji. Wystąpienie jednej z wymienionych negatywnych przesłanek orzekania o odpowiedzialności uniemożliwia skuteczne orzeczenie o odpowiedzialności członka zarządu spółki za zaległości podatkowe tego podmiotu.

Przepis art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej stwarza dla członka zarządu możliwość uniknięcia odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki w drodze wskazania mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości z tytułu ubezpieczeń społecznych w znacznej części. Przesłanka ta zostaje spełniona, jeżeli członek zarządu wskaże mienie spółki, przy czym nie jest wystarczające wskazanie jakiegokolwiek mienia, lecz tylko takiego, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości spółki i to w znacznym stopniu. Odwołujący nie wskazał majątku, z którego egzekucja mogłaby zostać przeprowadzona, gdyż taki nie istnieje. Egzekucja prowadzona była również ze wskazanych kaucji gwarancyjnych, ale ze względu na wielość wierzycieli i wysokość długu, nie doprowadziła do zaspokojenia wszystkich wierzycieli, w tym ZUS.

Prezes Spółki K. K. (1) nie ma też możliwości uwolnienia się od odpowiedzialności za długi wobec organu rentowego, gdyż nie zgłosił wniosku o ogłoszenie upadłości, nie wszczął postępowania układowego. Nie wykazał też, że niepodjęcie wymienionych działań nastąpiło bez jego winy. Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy. Dla jej określenia nie ma znaczenia

subiektywna świadomość Prezesa zarządu w tym przedmiocie. Prezesowi zarządu spółki powinien być znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów. Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o upadłość, to moment, gdy członek zarządu wie, albo przy dołożeniu należytej staranności, powinien wiedzieć, że spółka nie jest już w stanie zaspokoić wszystkich wierzycieli. Nie można wprawdzie odmówić członkowi zarządu prawa do podjęcia ryzyka i niezgłoszenia wniosku o upadłość, mimo wystąpienia stosownych przesłanek ustawowych. Jednak podjęcie takiego ryzyka musi wiązać się ze świadomością, iż w przypadku błędnej oceny sytuacji i niezaspokojenia dłużników, będzie musiał sam ponieść subsydiarną odpowiedzialność finansową. Z wyjaśnień K. K. (1) wynika, iż jako Prezes zarządu spółki (...), podjął decyzję o regulowaniu zobowiązań spółki w miarę swoich własnych możliwości, bez korzystania z procedury ogłoszenia upadłości. Decyzję tę podjął na własne ryzyko.

K. K. (1) powoływał się w toku postępowania na wyrok Sądu Okręgowego w W. w sprawie sygn. (...)z 17.11.2017 r., oddalający powództwo jednego z wierzycieli Spółki (...) przeciwko odwołującemu się o zapłatę, z tytułu przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania spółki na Prezesa Zarządu, w związku z bezskutecznością egzekucji w stosunku do spółki. Wyrok ten jest nieprzydatny w niniejszej sprawie, ponieważ powództwo zostało oddalone w związku z tym, że wierzyciel w sposób nieprawidłowy prowadził egzekucję. Z uzasadnienia wyroku (k.374-381 akt (...)) wynika, że wierzyciel przed zakończeniem postępowania egzekucyjnego cofnął wniosek egzekucyjny i wnosił o umorzenie postępowania, by wykazać bezskuteczność egzekucji do majątku Spółki. Sąd potraktował to działanie jako pozorne i wskazał, że egzekucja prowadzona była przez wierzyciela wadliwie i nie można uznać, że egzekucja była bezskuteczna. W niniejszej sprawie organ rentowy, w ocenie Sądu, wykazał w sposób niebudzący wątpliwości bezskuteczność egzekucji w stosunku do Spółki (...).

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach rozstrzygnięto w oparciu o art. 102 k.p.c., zgodnie z treścią którego w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zasada ta jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20.12.1973 r. sygn. II CZ 210/73). Sytuacja finansowa odwołującego stanowiła podstawę do odstąpienia od obciążenia go kosztami zastępstwa procesowego w całości.